

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСИТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСИТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

• ТЫДЗЕНЬ ДЗЕЯННЯЎ ЗА РАЗЗБРАЕННЕ •

СТУДЭНЦТВА ПАТРАБУЕ МІРУ

У антываенных акцыях, якія праходзяць у рэспубліцы ў рамках Тыдня дзеянняў за раззбраенне, удзельнічаюць прадстаўнікі ўсіх пакаленняў. Сваё гарачае імкненне змагацца супраць ядзернай пагрозы прадэманстравалі і ўдзельнікі антываеннага мітынгу студэнцкай моладзі, які адбыўся 26 кастрычніка ў Мінску. Згуртаванымі радамі больш пляцідзесяці тысяч юнакоў і дзяўчат прайшлі па вуліцах і праспектах горада. Плячо ў плячо з савецкай моладдзю крочылі ў калонах прадстаўнікі чатырохтысячнага атрада замежных студэнтаў, якія вучацца ў Мінску. У руках дэманстрантаў — сотні плакатаў, транспарантаў, флагаў і лозунгаў, што заклікаюць людзей планеты сказаць: «Не — вайне!».

Канкрэтнымі справамі пацвярджаюць сваё імкненне да міру юнакі і дзяўчаты. Актыўны ўдзел будучыя спецыялісты прынялі ў эстафеце патрыятычных спраў «Памяць», маршы міру савецкай моладзі. Практычна кожны з іх падпісаў пісьмы пратэсту, накіраваны натаўскім заправілам, супраць размяшчэння ў Еўропе амерыканскіх «Першынгаў» і крылатых ракет. Сотні тысяч рублёў, заробленых у час трэцяга працоўнага семестра, пералічаны ў Савецкі фонд міру.

...Стадыён «Дынама». 15 гадзін. Гукаць мелодый песень аб міры і працы, на светлавым табло ўспыхваюць антываенныя лозунгі, тысячы галасоў скандзіруюць: «Савецкія студэнты супраць вайны!», «Спыніць гонку ўзбраенняў!», «Так — раззбраенню!», «Не — ядзернай зброі ў космасе!».

Аб гарачым імкненні савец-

кай моладзі абараніць мір, аднадушным адабрэнні ініцыятыў Савецкага ўрада, накіраваных на спыненне гонкі ўзбраенняў, супраць размяшчэння амерыканскіх ракет у Еўропе, мілітарызацыі космасу, гаварыў, адкрываючы мітынг, старшыня Камітэта маладзёжных арганізацый рэспублікі, член прэзі-

Слова бярэ навучэнец архітэктурна-будаўнічага тэхнікума Г. Калешчык. У свае 24 гады ён ведае аб вайне не па чутках. У час службы ў радах Савецкай Арміі Генадзій паўтара года выконваў інтэрнацыянальны абавязак на тэрыторыі Дэмакратычнай Рэспублікі Афганістан. На яго грудзях побач з

гатоў стаць на абарону сацыялістычных заваёў.

Выступае студэнтка Дзяржаўнага педагогічнага інстытута імя А. М. Горкага М. Гатоўчыц:

— Нам трэба будзе жыць у заўтрашнім дні. Таму нас асабліва хвалююць падзеі дня сённяшняга. Непакіснае імкненне кожнага савецкага чалавека ў што б там ні было захаваць мір выражана ў адказах Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР К. У. Чарненкі газеце «Вашынгтон пост», у мірных савецкіх ініцыятывах, у тым ліку абвешчаных на 39-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. Мы заклікаем адміністрацыю Рэйгана з усёй сур'ёзнасцю аднесціся да савецкіх прапановаў, якія адкрываюць шлях да міру.

Удзельнікі мітынгу аднадушна прынялі тэкст пісьма Генеральнаму сакратару ААН Х. Перэсу да Куэльяру. У ім, у прыватнасці, гаворыцца: «Па віне рэакцыйных колаў Захаду створана рэальная пагроза міру, самому існаванню чалавечай цывілізацыі. Гэтага дапусціць нельга. У імя жыцця на зямлі, у імя светлай будучыні мы, удзельнікі антываеннага мітынгу студэнтаў Мінска, звяртаемся да моладзі ўсіх краін, парламентаў і ўрадаў, да ўсіх неўрадавых арганізацый з заклікам аб'яднаць свае намаганні, каб спыніць гонку ўзбраенняў, не дапусціць мілітарызацыі космасу, выратаваць нашу цудоўную планету ад ядзернай катастрофы».

(БЕЛТА).

Фота В. Драчова.

Народы ўсіх краін! Узмацняйце барацьбу за ліквідацыю пагрозы ядзернай вайны! Давайце рашучы адпор агрэсіўным падкопам імперыялізму, мілітарызму і рэваншызму! Расшырайце і згуртоўвайце антываенны рух!

Спынім гонку ўзбраенняў, адстаім разрадку і мір!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

дзюма Беларускага камітэта абароны міру У. С. Хоміч.

Перад мікрафонам — студэнт Інстытута народнай гаспадаркі імя В. У. Куйбышава М. Браім. Ён гаворыць:

— Вось ужо амаль сорак гадоў — больш чым калі-небудзь у сучаснай гісторыі — наша краіна жыве ва ўмовах міру. Пройдуць гады і дзесяцігоддзі, але ніколі савецкі народ не забудзе тых, хто загінуў на палях бітваў Вялікай Айчыннай. Манументы, абеліскі, мемарыялы памяці аб загінуўшых за нашу шчаслівую будучыню ўзведзены ва ўсіх кутках краіны. Яны напамінаюць нам, жывым, аб неабходнасці берагчы мір, заваяваны вельмі дарагой цаной. Аднак вынікі мінулае вайны не сталі ўрокам для імперыялістаў. Агрэсіўнымі коламі НАТА, і перш за ўсё ЗША, раскручана нястрымная гонка ўзбраенняў, прымаюцца дадатковыя ваенныя праграмы, распрацоўваюцца новыя віды зброі масавага знішчэння.

камсамольскім значком — медаль «За баявыя заслугі».

— Мне давялося бачыць, — гаворыць былы воін, — як мірная стваральная праца набыўшага свабоду народа надваргаецца грубаму ўзброенаму ўмяшанню бандытаў, якімі кіруе міжнародны імперыялізм. Спальваюцца пасёлкі, разбураюцца масты, дарогі, гінуць ні ў чым не вінаватыя людзі. Мы жывём у няпросты, трывожны час. Зноў знаходзяцца горастратэгі, якія ліха тыкаюць алоўкам у карту планеты, абазначаючы адрасы ўдараў — на гэты раз зброяй страшэннай сілы. У той жа час нашы ворагі мараць пазбавіць маладое пакаленне самай магутнай зброі — нязломнай сілы духу, якая заўсёды здзіўляла нават самых заклітых ворагаў міру. Як прадстаўнікі адной з самых мірных прафесій на зямлі, я і мае таварышы хочам, каб наша стваральная праца прыносіла радасць і шчасце людзям. Але, калі спатрэбіцца, кожны з нас

БЮРО ПАРТКОМА

на чарговым пасяджэнні абмеркавала работу адміністрацыі, партыйных і грамадскіх арганізацый філіяльнага факультэта па арганізацыі вучэбнага працэсу і ўмацаванню працоўнай дысцыпліны ў святле патрабаванняў лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС.

Разгледжаны некаторыя арганізацыйныя пытанні.

З. АЛЯКСАНДРАВА.

ВЫЗНАЧАНЫ ПЕРАМОЖЦЫ

віктарыны, якая праводзілася пярвічнай арганізацыяй таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры. Імі сталі студэнты 3-га курса біялагічнага факультэта В. Гельфанаў і Н. Урушкін. Пераможцам уручаны памятныя сувеніры.

А. КАДУШЫНА.

САЦЫЯЛЬНА- ДЭМАГРАФІЧНАЕ АБСЛЕДАВАННЕ

— задача палітычнай значнасці. У адпаведнасці з рашэннем Палітбюро ЦК КПСС і пастановай Савета Міністраў СССР яно будзе праводзіцца выбарачна ў студзені 1985 года. Падрыхтоўка і правядзенне абследавання даручаны органам дзяржаўнай статыстыкі.

Сацыяльна-дэмаграфічнае абследаванне мае вялікае народнагаспадарчае значэнне. Яно дае магчымасць прасачыць змены ў саставе насельніцтва краіны за час, які прайшоў пасля перапісу 1979 года, атрымаць неабходныя даныя для распрацоўкі дзяржаўных планаў эканамічнага і сацыяльнага развіцця на XII пяцігодку і больш доўгую перспектыву.

Абследаванне будзе праводзіцца па стане на 1 студзеня 1985 года шляхам апытання 5 працэнтаў пастаяннага насельніцтва краіны. Асновай для адбору і ўтварэння выбарачнай сукупнасці з'явіліся выбарчыя ўчасткі па выбарах у Вярхоўны Савет СССР. Па спецыяльнай праграме быў адабраны кожны дваццаты ўчастак. Па Мінску для абследавання адабрана 25 выбарчых участкаў ва ўсіх раёнах горада з насельніцтвам у іх больш за 75 тысяч чалавек.

Результаты абследавання з'явяцца каштоўным укладам у шырокае вывучэнне сацыяльных і дэмаграфічных працэсаў, што адбываюцца ў развітым сацыялістычным грамадстве, дапамогуць вызначыць новыя задачы ў справе забеспячэння далейшага росту дабрабыту савецкіх людзей.

В. ЛІПНЕВІЧ,
інспектар дзяржстатыстыкі.

**ПЕРШАКУРСНІК:
ДУМКІ ЎСЛЫХ**

**Першы
курс-
пара
асаблівая**

НОВАЕ ЗАЎСЭДЫ цяжкае і нязвычайнае. Гэта зразумела ўсім. Але новае заўсёды і цікавае.

Для нас новае — гэта першы курс. Першыя лекцыі, першыя старонкі канспектаў... А хутка — першы семінар, першыя практычныя заняткі. Мільгаюць дні восені, пачынаецца лістапад. Хутка — фініш года. Для першакурснікаў гэты год асаблівы і доўгачаканы. Для адных — год заканчэння школы, для другіх — працяг працоўнай біяграфіі. Але для ўсіх — год паступлення ў ВНУ. Час надзей і трывог, час пошукаў і знаходак, які закончыўся абраннем прафесіі. Для большасці — канчаткова, на ўсё жыццё. Строгі і правільны шлях. Пачатак яго — пяць гадоў, пяць курсаў ад урачэння абітурыента да спецыяліста.

Яшчэ ўчора першакурснік сядзеў за партай, стаў ля станка, сёння ён ужо ў гушчыні студэнцкага жыцця. Жыццё гэта нечым падобна на школьныя гады: здаецца, немалы час, а прайшлі так незаўважна. І прыпамінаецца, напэўна, некалі з асобай цеплынёй, застанецца на заўсёды ў сэрцы.

Але ўсё гэта наперадзе. А пакуль што студэнт-першакурснік праходзіць курсы дысцыплін першага семестра. Першага ў жыцці! Таго семестра, калі пачынаеш прывыкаць да новага: хутка канспектаваць лекцыі, працаваць з літаратурай — словам, прывыкаеш вучыцца паволаму. Так, як вучаць ва ўніверсітэце. І не толькі прывыкаць, але і засвойваць тыя веды, якія даюць выкладчыкі. А тое, як мы засвоім гэтыя веды, правярць... сесія. Самы строгі экзаменатар. І яна спытае ў кожнага: як прайшоў твой першы семестр? Што ён даў табе? Чаму ты навучыўся за гэты час?

Яшчэ некалькі месяцаў — і будзе перагорнута новая старонка біяграфіі — год паступлення ва ўніверсітэт. Час ідзе да новага года, студэнт крочыць па першаму семестру да зімовай сесіі. Нялёгка яму. Асабліва першакурсніку. Шмат новага і незразумелага.

Гэта неаслабнае пачуццё новага, гэта нязвычайнасць усяго акружаючага, па-мойму, і ёсць тое, што вызначае нас, першакурснікаў. Але мы ўпэўнены, што хутка станем «сваімі» сярод студэнтаў-старшакурснікаў. Пакажам сябе, свае здольнасці, свае таленты, свае магчымасці.

Не сумуй, першакурснік! Памятай, што ў гэтым годзе, гэтай восенню ты пачаў пісаць галоўны канспект свайго жыцця.

**А. ПАТРЭБІН,
студэнт I курса
факультэта
журналістыкі.**

МАЦНЕЮЦЬ СУВЯЗІ

МНОГІЯ ВЫПУСКНІКІ ўніверсітэта і аспіранты пасля заканчэння вучобы падтрымліваюць сувязі з кафедрамі, са сваімі былымі выкладчыкамі і навуковымі кіраўнікамі, вядуць перапіску, абменьваюцца спецыяльнай літаратурай.

З мэтай далейшага ўмацавання сувязей з выпускнікамі прынята рашэнне адзін раз у пяцігодку праводзіць курсы павышэння кваліфікацыі для выпускнікоў саветскіх ВНУ — грамадзян з замежных краін.

Два гады назад з вялікім поспехам такія курсы былі арганізаваны для спецыялістаў-матэматыкаў. У гэтым годзе арганізатарам курсаў «Актуальныя праблемы сучаснай фізікі» быў фізічны факультэт.

Тэматыка курсаў патрабавала прыцягнення да чытання лекцый вядучых спецыялістаў у розных галінах фізікі, — сказаў дэкан фізічнага факультэта Э. М. Шпілеўскі. — Перад слухачамі курсаў выступілі акадэмікі АН БССР Л. І. Кісялеўскі, Ф. І. Фёдары, член-карэспандэнт АН БССР Г. П. Гурыновіч, прафесары У. Р. Барышэўскі, Л. А. Барысаглебскі, Л. Л. Васільеў, У. П. Гольцаў, О. Г. Мартыненка, С. С. Шушкевіч, доктары навук І. Д. Валатоўскі, Н. М. Шумейка.

Сярод прыехаўшых на курсы — прадстаўнікі В'етнама, Кубы, Манголіі, ЧССР, Гвінеі. Большасць з іх у розныя гады закончылі фізічны факультэт нашага ўніверсітэта або вучыліся тут у аспірантуры.

Група спецыялістаў з Гвінеі з задавальненнем адзначыла, што за апошнія гады Мінск стаў больш добраўпарадкаваным і прыгожым.

Нас вельмі радуе магчымасць зноў сустрэцца з нашымі выкладчыкамі, зараз ужо калегамі, атрымаць патрэбныя кансультацыі, практычныя парады, — гаворыць Селесцін Камано, які працуе ў сістэме вышэйшай адукацыі Гвінеі.

Курсы дапамаглі нам пазнаёміцца з навішымі дасягненнямі ў галіне біяфізікі, ядзернай фізікі, астрафізікі, фізікі паўправаднікоў, фізікі цвёрдага цела, — адзначыў

Кузняй кадраў вышэйшай кваліфікацыі для замежных краін па праву называецца БДУ імя У. І. Леніна. Толькі за апошнія гады больш за 130 аспірантаў і каля 200 стажораў з сацыялістычных краін і краін, якія развіваюцца, паспяхова закончылі курс навучання на розных кафедрах фізічнага, хімічнага, механіка-матэматычнага, біялагічнага факультэтаў, факультэта прыкладной матэматыкі, а таксама філалагічнага, гістарычнага і юрыдычнага.

Зараз ва ўніверсітэце вучыцца 106 замежных аспірантаў, больш за 30 спецыялістаў праходзяць стажыроўку.

Лазара Бенавідэс, намеснік дэкана Гаванскага політэхнічнага інстытута. — А для мяне курсы — гэта яшчэ і магчымасць пазнаёміцца з вашым чужым горадам, добрымі людзьмі, народам, гераічным мінулым Беларусі. Я вучыўся ў Ленінградзе, а ў Мінску ўпершыню, і ўсё тут для мяне новае і цікавае.

Неабходна адзначыць, што лекцыі чытаюцца на высокім тэарэтычным узроўні і з вялікім педагогічным майстэрствам, — напісаў у анкеце загадчык кафедры фізікі паўправаднікоў універсітэта ва Улан-Батары Ш. Галімінсэгійн.

Падвядзеннем вынікаў курсаў стаў заключны семінар.

Слухачы расказалі аб поспехах і цяжкасцях у рабоце, падзяліліся сваімі навуковымі планами на будучае, выказалі пажаданні арганізатарам курсаў.

Мы спадзяёмся, — сказаў на ўрачыстым закрыцці курсаў намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР С. А. Малевіч, — што вы выкарыстаеце атрыманыя на працягу гэтага месяца веды на карысць сваіх народаў і для далейшага развіцця навуковай думкі ў вашых краінах.

Слухачам былі ўручаны пасведчанні аб заканчэнні курсаў і памятныя сувеніры. Ад імя слухачоў выступіў Махамед Каліфа Камара, супрацоў-

нік аддзела захавання прадуктаў Міністэрства сельскай гаспадаркі Гвінеі:

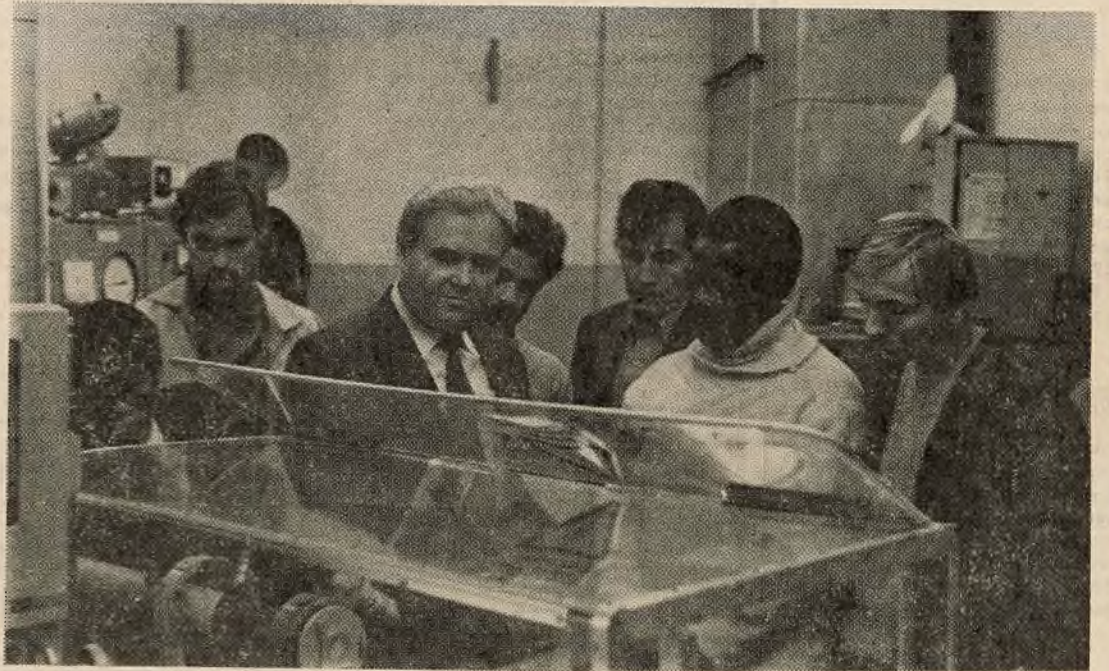
Мы вельмі ўдзячны за цудоўную магчымасць пашырыць і паглыбіць нашы веды, павысіць кваліфікацыю. Мы павязем з сабой не толькі тыя веды, якімі вы з намі падзяліліся, але і цеплыню вашых сэрцаў. Будзем вельмі шчаслівымі, калі зможам зноў убачыцца з вамі праз пяць гадоў.

Цікавай была і экскурсійная праграма. Слухачы курсаў наведалі Мінскі трактарны завод, музей, пабывалі ў Брэсцкай крэпасці-героі, у Нясвіжы.

**У. БУДАЙ,
кіраўнік інтэрпрэс-цэнтра.**

НА ЗДЫМКАХ: аб рабоце адной з лабараторый Інстытута фізікі АН БССР слухачамі расказвае рэктар універсітэта акадэмік АН БССР Л. І. Кісялеўскі; 1961 год. Х. Равела на занятках па рускай мове; пасведчанне аб заканчэнні курсаў і памятны сувенір Х. Равела ўручае прарэктар па замежных сувязях А. В. Шарала.

ФОТА АУТАРА.

СУСТРЭЧА ПРАЗ 23 ГАДЫ

Хуста Равела, навуковы супрацоўнік канструктарскага бюро навуковых прылад Акадэміі навук Кубы, быў у ліку студэнтаў-замежнікаў, якія ў лістападзе 1961 года сталі першымі выхаванцамі падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян. Потым былі гады вучобы на фізічным факультэце. І вось — зноў сустрэча. Ён расказвае:

— 23 гады назад мы прыехалі ў Мінск вечарам. Ішоў

дождж. Але я да гэтага часу памятаю тую цеплыню, з якой нас сустракалі на вакзале, той клопат, якім нас акружылі выкладчыкі.

Мінск стаў для ўсіх нас другім домам, а ў сценах універсітэта мы атрымалі пачэўку ў жыццё — глыбокія веды, якія дазволілі нам стаць кваліфіка-

ванымі спецыялістамі, якія так патрэбны былі нашай Радзіме.

Сёння прыемна адзначыць, як змяніўся горад: удвая павялічылася насельніцтва, выраслі новыя мікрараёны, пабудаваны новы міжнародны аэрапорт. І, зразумела, метро — цудоўнае збудаванне, якое ўпрыгожыла горад і стварыла зручнасць для

грамадзян.

І ва ўніверсітэце шмат змянілася: новыя корпусы, інтэрнаты, лабараторыі, высокакваліфікаваныя выкладчыкі. Не змаглі прыехаць вучыцца сюды мае дзеці, але ўнукаў, — а іх у мяне ўжо адзінаццаць — я абавязкова прышлю на вучобу ў Мінск.

СЛОВА ДА ВЕТЭРАНАУ

КОЖНЫ ДЗЕНЬ набліжае нас да вялікага свята — 40-годдзя Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Наш універсітэт рыхтуеца да стойна сустрэчы гэты юбілей. Вялікі ўклад у падрыхтоўку да гэтай даты павінны ўнесці ветэраны. Зараз перад імі стаіць шмат задач.

Галоўная з іх — актыўны ўдзел у ваенна-патрыятычным выхаванні студэнцкай моладзі. Разглядаючы яго як неад'емную частку камуністычнага выхавання, як адну з самых актуальных задач павышэння абароназдольнасці Савецкай дзяржавы, патрэбна шырокім фронтам весці прапаганду гераічных традыцый савецкага народа. Узброеных Сіл — магутнай крыніцы нашага высокага маральнага духу. Вельмі важна, каб пачытаў гераіка-патрыятычнага выхавання больш шырока асвятляліся ў ходзе вучэбнага працэсу, асабліва пры вывучэнні грамадскіх дысцыплін, а таксама на занятках па ваеннай і медыцынскай падрыхтоўцы, грамадзянскай абароне. Патрэбна штодзённа фарміраваць у маладых высокую адказнасць за лёс сацыялістычнай Айчыны, дапамагаць ім станавіцца дастойнымі пераймальнікамі рэвалю-

Слаўныя ветэраны, настаўнікі моладзі! Перадавайце маладо-му пакаленню свае веды, багаты жыццёвы вопыт! Выхоўвайце юнакоў і дзяўчат палымнымі патрыётамі нашай Радзімы, самаадданымі барацьбітамі за справу Леніна, за камунізм!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

цыйных, баявых і працоўных традыцый старэйшых пакаленняў савецкага народа.

Неабходна дабіцца такога становішча, каб кожны студэнт універсітэта добра разумеў свой абавязак, глыбока ўсведамляў высокае гістарычнае прызначэнне Савецкіх Узброеных Сіл, меў дакладнае ўяўленне аб гераічным мінулым і сённяшнім дні арміі і флоту.

Ветэраны вайны павінны аказваць актыўную дапамогу грамадскім арганізацыям ДТСаАФ, Чырвонага Крыжа, кафедрам грамадзянскай абароны, ваеннай і медыцынскай падрыхтоўкі, спорту ў авалоданні студэнтамі першачатковымі ваеннымі ведамі.

Патрэбна настойліва ўнараняць у практыку работы секцый, дапамагаць ім станавіцца дастойнымі метада правядзення ваенна-

патрыятычнай работы. Праводзіць яе патрэбна цікава, з улікам запытаў і пажаданняў моладзі. Шырокі практыкаваць правядзенне ўрокаў мужнасці, гутарак не толькі ў студэнцкіх групах, але і ў школах, піянерскіх лагерах. Дабіцца, каб у ідэалагічнай рабоце з моладдзю не дапускаўся фармалізм. Неабходна на матэрыяле сучаснасці фарміраваць у маладых людзей актыўную жыццёвую пазіцыю, дабівацца, каб упэўненасць у правільнасці нашай вялікай ленынскай справы, у справядлівасці сацыялістычнага ладу жыцця знаходзіла адлюстраванне ў іх справах і ўчынках.

Патрэбна павышаць баявітасць нашай прапаганды і агітацыі, надаваць ім больш наступальны характар у барацьбе з чужой нам ідэалогіяй, выходзіць у студэнцкай моладзі класавую нянавісць да ворагаў сацыялізму і міру. І рабіць гэта патрэбна не толькі словам, але і пры

дапамозе нагляднай агітацыі, ствараючы стэнды, вітрыны, якія раскрываюць агрэсіўны характар імперыялізму, асабліва авантурысцкія справы і намеры імперыялістаў ЗША.

Шырокія магчымасці для ўзмацнення ваенна-патрыятычнай работы адкрываюцца ў сувязі з святкаваннем у наступным годзе 40-годдзя Перамогі. Гэта слаўная дата накладвае на нас вялікія абавязкі. Неабходна даходліва, жыва, на канкрэтных фактах паказваць бясспрыкладны подзвіг арміі і народа, прапагандаваць мужнасць, масавы гераізм савецкіх людзей на фронце і ў тыле, раскрываць крыніцы непераможнасці сацыялістычнай дзяржавы.

Адным з адказных участкаў нашай работы з'яўляецца паляпшэнне шэфскіх сувязей з воінамі Савецкіх Узброеных Сіл, са школамі і ГПТВ. Наш партыйны стаж, вялікія веды павінны дапамагчы воінскай загартоўцы абаронцаў Радзімы, умацаванню іх камуністычнай перакананасці, гатоўнасці да подзвігу ў імя Радзімы. Хто, як не мы, можа расказаць маладым аб сваім цяжкім баявым юнацтве, шчодро падзяліцца вопытам, падказаць маладым людзям неабходнасць ума-

цавання дысцыпліны. Усё гэта не павінна заставацца ў запасе, а павінна цалкам аддавацца такой патрыятычнай справе, як выхаванне маладога пакалення.

Патрэбна настойліва ўмацоўваць сувязь з камсамольскімі арганізацыямі, дапамагаць камсамолу ў фарміраванні ў маладых людзей высокай адказнасці, грамадзянскага абавязку, працоўнай актыўнасці, любові да працы, адказных адносін да вучобы.

«Ідучы насустрач знамянальнаму юбілею — 40-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, — адзначаў Генеральны сакратар ЦК КПСС К. У. Чарненка, — патрэбна шырокі разгарнуць работу па ваенна-патрыятычнаму выхаванню. Патрэбна з яшчэ большай настойлівасцю выходзіць у моладзі пачуццё любові да Радзімы і нянавісці да яе ворагаў, высокую палітычную, класавую пільнасць, пастаянную гатоўнасць да подзвігу. І весці гэту работу так, каб у ёй было менш траскатні, а больш творчасці, наватарскага пошуку, без чаго наогул немагчыма работа з моладдзю».

І. МАРЧАНКА,
старшыня савета ветэранаў універсітэта.

ТОМІК Шэкспіра І... ПАЧАК Цыгарэт

разглядаць верш наогул як паэтычны твор, мне, тым не менш, уяўляецца магчымым выказаць некаторае непаразуменне. Але пра гэта крыху пазней.

А зараз, паважаны чытач, мне хочацца перш за ўсё запытаць у цябе асабіста: «Як ты ставішся да курэння?»

Не патрэбна ламаць галаву над тым, якім чынам паведаміць сваё меркаванне: па пошце ці скарыстаўшы тэлефон. Я яго ведаю. Звесткі, сабраныя сацыёлагамі па «праблеме курільшчыкаў», сведчаць, што 94 працэнты самых розных людзей, якім было прапанавана гэта пытанне, адказалі, што ставяцца да курэння адмоўна. Сярод іх больш за трэць магчыма і да сённяшняга дня працягваюць курыць.

Як вам падабаецца сітуацыя: разумее левая рука, што прагая робіць блага, але і сама робіць тое ж самае?

● ЗАПЫТАЕМСЯ: ЧАМУ?

КРЫХУ ГІСТОРЫІ. Тытунь, або па-руску «табак» атрымаў сваю назву ад даліны Табага (Куба), адкуль ён быў завезены ў Еўропу. Дыпламат Жан Ніка (адсюль слова «нікацін») даставіў тытунь з Лісабона Кацярыне Медзічы, і французская каралева нухала яго: гэта нібы дапамагала ёй, калі пачынала балець галава.

Лічаць, што тытунь забяспечвае хуткае адлючэнне ад непрыемнасцей, садзейнічае самасцвярджэнню, робіць больш сяброўскай атмасферу агульнай гутаркі. Час ад часу даводзіцца чуць, як які-небудзь «гора-медык» сур'ёзна пачынае свярдажаць, што цыгарэта — сродак для тых, хто марыць пахудзець, ці нешта накшталт таго.

● ДЫМ БЕЗ РАМАНТЫЧНАЙ ДЫМКІ

СУЧАСНАЯ медыцына данаказала толькі адно: аматары цыгарэтнага дыму жыццём меней. І значна меней (амаль на дзесяць гадоў), чым тыя, хто не злоўжывае гэтай шкоднай звычайнай. У чым тут сакрэт? Усё проста. Медыкі гавораць, што сапраўднае ўзрост чалавека вызначаецца не па пашпарту, а па стане яго крывяносных сасудаў. Можна спарэхнець у трыццаць гадоў і можна быць дастаткова працаздольным у сто. Усё залежыць ад сасудаў. Іх у арга-

нізме шмат: імі можна аперазаць зямны шар два з паловай разы. Гэтыя рэкі, рачулікі і ручаі жыцця пранізваюць наша цела. Праз іх ажыццяўляецца бесперапынны абмен неабходных для жыцця рэчываў: у адзін бок — кісларод, вітаміны, бялкі, тлушчы, мінеральныя солі, у другі — шкідныя для арганізма адыходы.

Калі сасуды расшыраны (маюць вялікі прасвет) — чалавеку зносу няма, калі ж сасуды звужаны — шансы яго на даўгалецце рэзка змяншаюцца.

Кропля нікаціну забівае кая. Гэта банальны прыклад агітацыі супраць курэння, але гэта, на жаль, праўда. Па ядавітасці тытунь параўноўваецца з сінільнай кіслатой. Калі прыняць усяго адну яго кроплю (або крышталік цыяністага калію), то смерць наступае праз 15 секунд. Смяротная доза сінільнай кіслаты і нікаціну аднолькавая — 0,08 грама. Гэта 25 цыгарэт запар. Калі чалавек выкурыць адна за адной столькі цыгарэт, то праз 15 імгненняў яго смела можна называць нябожчыкам.

На шчасце 25 цыгарэт запар ніхто не выкурвае. Таму няма і наяўнага, бачнага атручвання. Але нябачнае — існуе! Сасуды, гэтыя «рэкі жыцця», у каго больш, а ў каго менш, але больш і больш. Адначасова ў курільшчыкаў, свайго роду наркаманаў, разбураецца і нервовая сістэма, рэзка ўзрастае сокіслотнасць страўнікавага соку і слізніцы, свайго роду куку... Карацей, калі вы прычыны вышлілі пакрысе звесці курэнне ў спінным мозгу. Курэнне адноўна ўздзейнічае і на разумовую дзейнасць чалавека. прыгатае яго мысленне і аслабляе памяць.

Не сакрэт, што ў тытунёвым дыме знаходзіцца і канцэрагеннае рэчыва. Наяўнасць яго і абумоўлена залежнасць паміж курэннем і развіццём рака лёгкіх. Бясспрэчна, што існуе таксама сувязь паміж курэннем і развіццём такіх захворванняў як хранічны бронхіт, туберкулёз, эмфізэма лёгкіх...

● НЕ ТОЙ ПАЙШОУ МЕДЫК!

БЕЗУМОЎНА, адзначым ужо каторы раз, студэнт зараз пайшоў не той. «Не той» у самым лепшым сэнсе, які ўкладваў у гэты шматвекавы выраз. Сучасны студэнт больш эрудыраваны, больш адукава-

ны, мае больш магчымасцей для параўнання... І тым не менш, як мне здаецца, многае для яго яшчэ з'яўляецца незведаным, яго аналітычныя здольнасці, умёне рабіць неабходныя вывады не заўсёды адпавядаюць яго інфармаванасці. Пры размове са студэнтамі на тую ж самую «цыгарэтную» тэму часам здзіўляешся лёгкадумнасці меркаванняў. Такіх як, напрыклад, гэта, што часцяком можна пачуць ад таго ці іншага «франта» з цыгарэтай у руках: «Хто не курыць ды не п'е, то і здаровенькі памрэ...»

І тут, мне здаецца, настаў час шпурнуць каменем абурэння ў агарод універсітэцкай паліклінікі. Загядчыца яе М. І. Цырульнікава, калі гутарка зайшла пра барацьбу з курэннем ва універсітэце, адзінае, што здолела спачатку зрабіць, гэта развесці рукамі: маўляў, што ж мы тут можам зрабіць? Потым, праўда, яна «прыпамытала», што паліклініка арганізуе лекцыі на гэтую тэму. І што за мінулы год іх, згодна з планам мерапрыемстваў, павінна быць «цэлыя дзесяць».

— Ну як жа, яны ўсе абдыліся, — запэўнівае М. І. Цырульнікава.

Толькі вось ёй цяжка было прыпамытаць, хто і дзе слухаў гэтыя лекцыі, а таксама, хто павінен быў іх чытаць.

Адным словам, як здаецца, гэта — «папяровая» справа, інакш кажучы, справа толькі на паперы. І таму, паважаныя нашы медыкі, у тым, што стаўбом курсе шызы ядавіты дымок у памяшканнях для курэння, а часта і проста дзе папала ў галоўным корпусе універсітэта, у тым, што іншыя інтэрнацыя пакоі літаральна «пракураны» наскрозь, у тым, што страшна заходзіць да нашых дзяўчат на філалагічны факультэт, бо, прыбыўшы там пэўны час, няцяжка страціць прытомнасць у якім-небудзь дымаходным калідоры, — вінаваты і вы. Прыміце гэта да ўвагі, і не забудзьцеся падрыхтаваць рэагаванне.

● САД І САДОЎНІК

Костер сigaretки не гаснет на ветру.

О чем же ты думала сегодня поутру? Сапраўды, аб чым думаеш

ты, стройная прыгажуня, якую я амаль штодня сустракаю ў той ці іншай аўдыторыі? Аб чым марыш, прыпыняючыся ля кіёска, каб праз хвіліну кінуць на дно сумачкі, дзе, мабыта, сапраўды ляжыць томік Шэкспіра, пачак «Арбіты» ці якога-небудзь «Сонейка». Дарэчы, чаму «Сонейка»? Было б больш справядлівым назваць гэтыя цыгарэты, напрыклад, «Смог» або «Удушша». А то знайшлі сабе «сонейка»!

Я і сам шмат разоў пытаўся ў цябе: што зноў і зноў прымушае заставацца з пачкі гэтага «Сонейка»? Звычка? Ты кажаш, што не. Неабходнасць? Таксама не. Мода? Не, ты ўжо дастаткова добра адрозніваеш дурное ад вартага. Моду таксама. Дык што ж? Ты паціскаеш плячыма: «Проста так... Што яшчэ рабіць?»

А зараз вернемся да верша, з якога і пачалася гутарка. Думаецца, што вытрыманы ў кульце «цыгарэтнай мішуры», ён заслугувае ўвагу толькі, бадай што, як аб'ект нападзення для сатырыкаў і парадыстаў. На жаль, падобных «творцаў» яшчэ можна сустрэць шмат і ў літаратуры, і ў кіно. Яны так і спакушаюць недасведчанага падлетка: «Давай закурим, таварыш, па адной...» А можа не патрэбна? Запэўніваю, што варта быць мацней за гэта, вышэй за гэта. Запэўніваю вас, як былы курільшчык, які аднойчы пазбавіўся ад гэтай звычайкі без усялякіх «апошніх зацяжкаў», «хірургічным спосабам»: проста кінуў і больш не куру.

Давайце лепш яшчэ раз прыгадаем Вільяма Шэкспіра: «Быць тым ці іншым залежыць ад нас. Кожны з нас — сад, а садоўнік у ім — воля. Ці расці ў нас крапіва, салаце, кропу, кмену, чаму-небудзь аднаму або многаму, заглохнуць без прыгляду, або пышна разрасціся — усяму гэтаму мы самі ўладары».

В. ЧАРНЯЎСКІ,
наш кар.

РУЖСОВЫ РАНАК

Алена СТОРАЖАВА

РУЧАЙ

Шалатлівы ручай,
Да цябе падыду,
Зазірну ў глыбіню —
І ўсе згінучь трывогі.
Гаваркі твой струмень
У касу я ўплятчу,
На твой бераг круты
Сцежкай лягу, дарогай.

Гаманлівы ручай,
Ты звiні, як крышталі,
Калышы хараства,
Поўны светлай адвагі,
І хай пояць цябе
Грудзі маці-зямлі,
Каб век вусны мае
Не нямелі ад смагі.

ДУМКІ, ЯК КРОСНЫ...

Думкі, бы кросны
Бабулі Агаты,
Ткуць першы верш мой,
Нязграбны, стракаты.

Ладная, гожая
Бабчына мова,
Ты ў маіх кроснах —
Уток і аснова.

Смехам вясёлкі,
Гаем цяністым,
Лугам шаўковым,
Ветрыкам чыстым...

Сэрца, як бёрда,
Рытмічна грукоча,
Дактылем дыхае
Верш мой дзявочы.

Дзякуй табе,
Мая родная мова,
Ты ў маіх кроснах
Уток і аснова.

«СПЯВАЙЦЕ, ЮНЫЯ ПАЭТЫ!»

ВЕЧАР ЦІХА апускаўся на зямлю, на дахі дамоў, на заклапочаныя шапкі дрэў, на шэры восеньскі асфальт. Адзін за адным успыхвалі ліхтары, у вокнах дамоў запальвалася святло. У будынку філалагічнага факультэта ў чыстай, светлай і ўтульнай аўдыторыі імя Янкі Купалы таксама загарэўся агеньчык, збіраючы юнакоў і дзяўчат на першае ў гэтым годзе пасяджэнне літаратурнага аб'яднання «Узлёт».

Па праўдзе кажучы, не любяць узлётцы студэнта слова «пасяджэнне», і збіраюцца разам, як шчырыя сябры на сустрэчу.

— І як жа адбываецца кожная такая сустрэча? — запыталіся мы ў дзяўчат.

— Заўсёды незвычайна, паволаму.

У літаб'яднанне юных паэтаў прыводзіць патрэба пачуць ацэнку сваёй творчасці, знайсці адказы на хвалючыя пытанні і проста жаданне ўбачыцца з тымі, чые вершы чытаў у газеце ці часопісе, слухаў па радыё. Цікава, што яшчэ да першай сустрэчы узлётцы добра ведаюць адзін аднаго па вершах. Бо радкі з іх і ёсць тое люстэрка, гледзячы ў якое, пазнаеш чалавека.

Сюды прыходзяць першаккурснікі па запрашэнню старэйшых узлётцаў. Расказваюць аб сабе, сваіх бацьках, аб роднай вёсцы ці горадзе, забыўшыся на сарамлівасць. А вершы? Яны пра тое ж самае, пра роднае. І таму ўжо зусім воль-

на ліюцца словы, складаючы радкі.

Тут уважліва слухаюць і вельмі сур'ёзна разглядаюць кожную памылку і, як свайму, радуецца поспеху сябра.

Прышоўшы аднойчы, тут застаюцца назаўсёды. Развітваюцца з факультэтам, але пры ўсёй занятасці знаходзяць час наведаць пасяджэнне «Узлёта».

У гэтым годзе на першае пасяджэнне таксама прыйшлі былыя узлётцы Я. Янішчыц, Я. Сіпакоў, А. Письмяноў. Але не толькі з гэтай нагоды застаецца ў памяці студэнтаў сустрэча.

Пачалася сустрэча... з пытанняў, па адказ на якія прыехалі да членаў аб'яднання карэспандэнты «Літаратурной газеты» Г. У. Грыбоўская і А. М. Шалгану. Як маладому аўтару прыйсці ў літаратуру? Хто дапаможа яму знайсці і выправіць недахопы? Ці цяжка надрукаваць свой першы твор? Пытанні, згадзіцеся, вельмі хвалючыя, таму і размова атрымалася цікавай і захапляючай. Спрачаліся, гаманілі ўсе разам, раптам змаўкалі, і зноў кожны пачынаў выказваць свае думкі. Нават госці не ўтрымаліся, пачалі расказваць пра свой літаратурны лёс, пра першыя творы і першыя цяжкасці.

— Для нас, вясковых дзяўчат і юнакоў, слова «паэт» гучала захапляюча і недасягальна. — успамінае Яўгенія Янішчыц. — Я нават марыць не магла аб тым, што мае вершы спадаюцца, стануць вядомымі.

Дапамагло літаб'яднанне. Сустрэчы з Р. Барадуліным і У. Караткевічам. Але не толькі гэта. Я лічу, што паэта няма без працы і таленту, а таленавітыя вершы заўсёды гавораць самі за сябе.

З такім адказам згадзіліся ўсе. І доўга яшчэ гучалі вершы гасцей, узлётцаў, тых, хто прыйшоў упершыню.

Натхнёныя маладыя твары... «Узлёт» сёння амаль іх равеснік. Яму дваццаць.

На парозе свайго новага, трэцяга дзесяцігоддзя, «Узлёт» застаецца ўсё такім жа акрылёным і па-юнацку апантаным. Новы, чысты струмень творчасці уносяць у яго дзейнасць сённяшнія узлётцы Сяргей Чыгрын, Галіна Ракоца, Жанна Пахадня, Алена Сторажава, Валянціна Місюк, Марына Абрамовіч. Іх збліжае любоў да літаратуры, да мілагучных радкоў верша, да беларускіх краявідаў, да роднай мовы. У літаб'яднанні не вучаць верша-складанню. Тут дапамагаюць лепей зразумець літаратуру, пазнаць яе характэрна.

Хто можа стаць узлётцам? Вы памыляецеся, калі лічыце, што толькі студэнты філфака маюць права на гэта. Тут чакаюць усіх: біёлагаў і фізікаў, географіў і журналістаў. Заходзьце, калі ласка! І самі зможаце ўпэўніцца: вам рады.

І. КАВАЛЕНКА,
М. ЗАГОРСКАЯ,
студэнткі факультэта
журналістыкі.

Галіна РАКОЦА

ПАЭЗІЯ

Першы промень. Вясны галасы.
Абуджаюцца светла
лясы.
Растае лёд прыкрасці,
Растае лёд звыкласці,
Тае цяжкі лёд
адчужэння,
Тае тоўсты лёд нематы.
З днём вясны цябе,
З днём нараджэння,
Край прыветны мой,
дзень залаты!

Жанна ПАХАДНЯ

НАКЦЮРН

Вада бліскотлівай руна,
І жабы крумкаюць
санліва, —
Ніводная яшчэ струна
Накцюрна іх не
замяніла!..
Касцёр гарыць усё ярчэй,
Душу абпальвае адчаем:
Як мала ў нас такіх
начэй,
Як часта іх не
прыкмячаем!..

Малюнак і фотаэцюд

І. Бышнева.

Валянціна МІСЮК

ДЗЯУЧЫНКА З ЯБЛЫКАМ

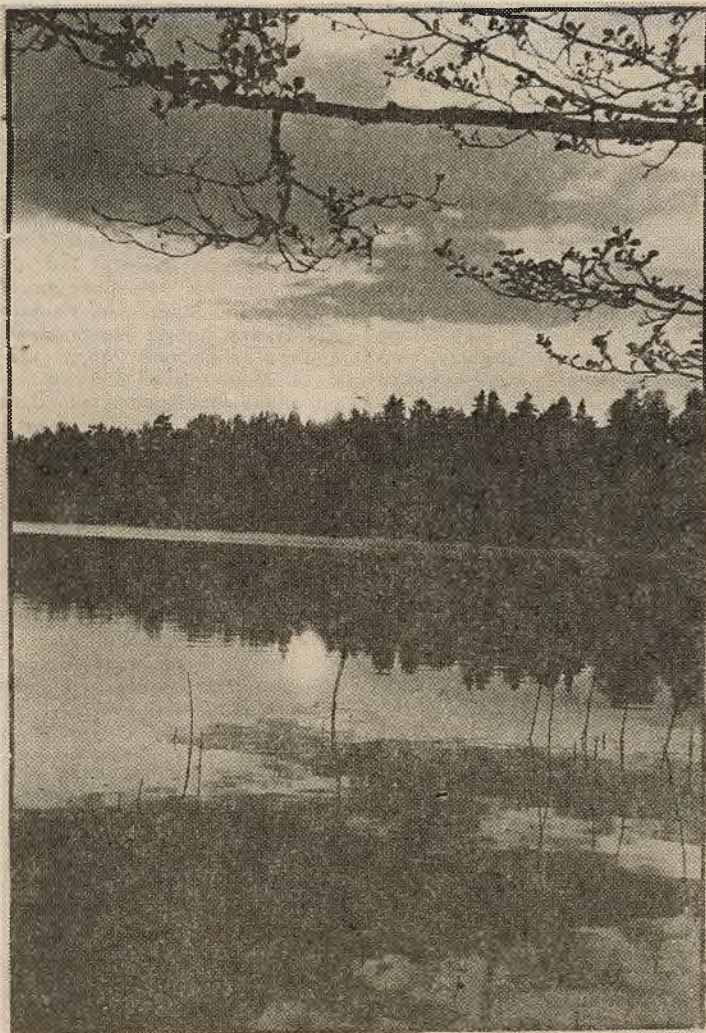
Дзяўчынка з чырвоным
яблыкам —
(Ранак — росны-росны) —
Яшчэ ад крыўды не плакала,
Яшчэ не была дарослай.

Яблык паднесла да вуснаў,
А надкусіць — страшна...
Ідзе сцяжынкаю вузкай
З удачай, як промень
ранішні.
Прыпухлыя вусны азяблі:
«А што там, у сіняй далечы?...»
Нясе, нібы сонца, яблык,
Да цёплай шчакі прыціскаючы.

ЗІМОВЫ ПЕЙЗАЖ

І ціхая журба,
І доўгая дарога,
І сумная вярба
Пад снежнаю аблогай.

О, як жа гэта многа:
Снягоў нямая даль,
Цяпла скупая дань
І па вясне трывога!

Таццяна МАРЧЫК

Сэрца раніцца, разбіваецца,
Не кідайце сэрца з абрыва.
Светлай раніцай разгараецца
Жытні колас на спелай ніве.

Што здараецца — перамелецца,
А здавалася, што не выйсці:
Раскруціла сама мяцеліцу,
Ну а зараз шукаю выйсца.

Сэрца моцна б'ецца, змагаецца,
Ад няпэўнасці не тлее.
Як ні цяжка — не буду каяцца:
Пераадолюваю і сталаю!

Так сэрцу прагна хочацца любіць,
Любіць пашчотна светла і адкрыта,
Каб зорны дождж пыліў з нябес на
жыта

Так сэрцу прагна хочацца любіць.
Нянавісці да злыбяды не збыць,
Ды сэрца захлынаецца пашчотай:
Яму так прагна хочацца любіць
Людзей, зямлю і нават адзіноту...

Далёкі след — да болю дарагі...
Як соладка буяе ў травах лета,
А маладым, салодкім першацветам
Рамонкі песцяць рэкаў берагі!..

А я вяслю: вучаць мяне рэкі.
Вучу рэльефы мудрых гарадоў,—
У квецені абуджаных гадоў
Шукаю аднаго цябе, навекі.

Не выстудзіць каханна берагі,
Жыццё наперад рухае чаканне,
Дзе выпявае гронкамі вяртанне.
На след да болю ў сэрцы дарагі.

БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ

Ордэна Працоўнага Чырвонага
Сцяга Друкарня выдавецтва
ЦК КПБ.

1 лістапада 1984 г.

Зак. 1738.

АТ 10501

220080, МІНСК-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 3.

ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар

В. П. БАРАБ'ЁУ